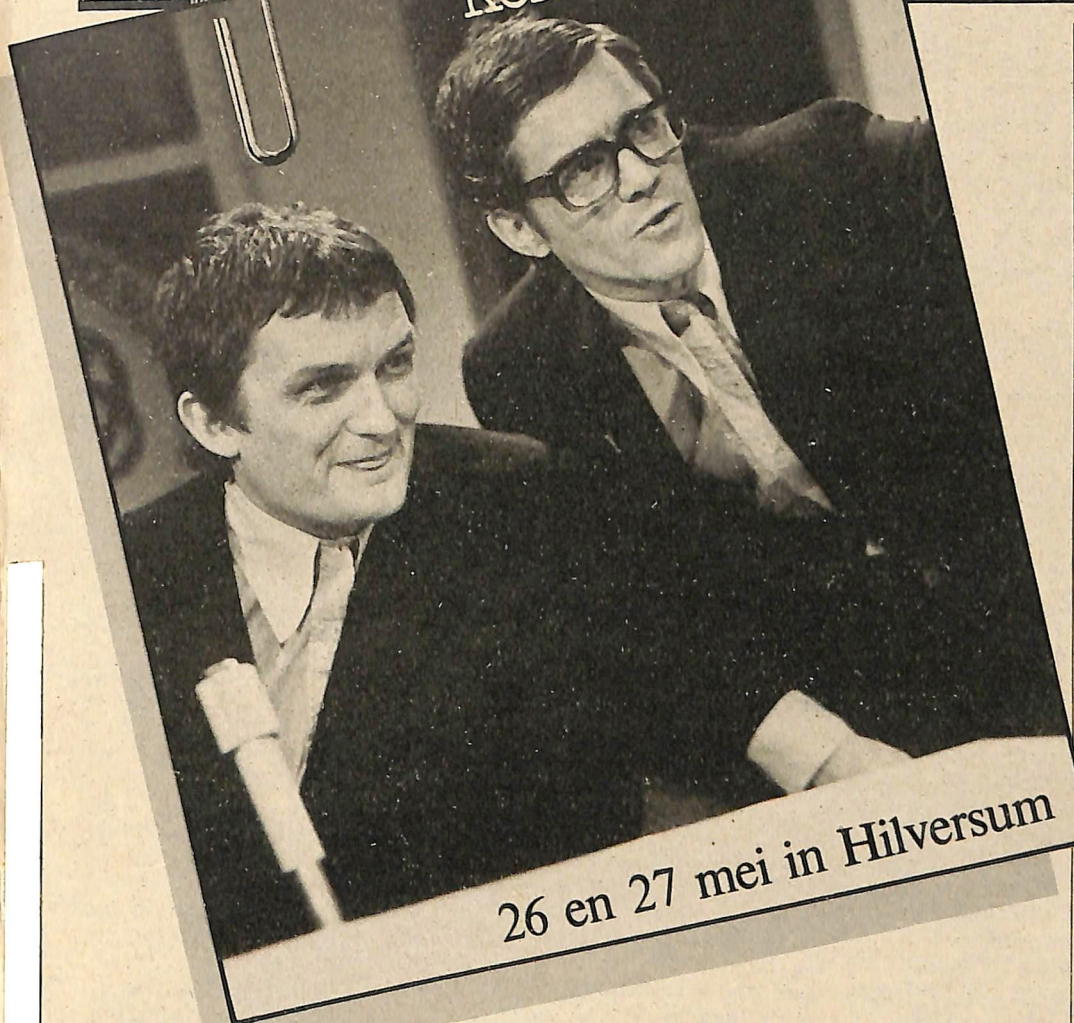




KONGRES 1979



26 en 27 mei in Hilversum

simplisten bezoeken kongres van humanisten

Binnenkort is het weer zover: dan houdt het Humanistisch Verbond zijn tweejaarlijks kongres, dit keer in Gooiland te Hilversum. Onder het motto „Het Verbond bij het Verbond” zullen de beide bestuursleden Koot & Bie van het Simplistisch Verbond de eerste dag van het kongres met een bezoek vereren en ongetwijfeld verluchtigen.

De beide bekende simplisten zijn door het Humanistisch Verbond uitgenodigd omdat zij reeds vele maatschappelijke misstanden aan de kaak stelden die het Humanistisch Verbond op zijn manier ook signaleerde en trachtte op te heffen.

Twee belangrijke agendapunten op dit 23e kongres zullen zijn het verslag van het hoofdbestuur over de twee afgelopen jaren en een beleidsnota over „le-

dental en buitenkerkelijkheid”. Deze nota is mede gebaseerd op de resultaten en konklusies van een onderzoek dat het Sociologisch Instituut van de Rijksuniversiteit van Utrecht heeft uitgevoerd onder leiding van Wichers. In deze Humanist treft de lezer samenvattingen aan van zowel het verslag van het hoofdbestuur (pagina's 1, 6 en 7) als van het onderzoek (pagina's 4 en 5). Daarnaast vervolgen wij onze kennismaking met nieuwe kandidaten voor hoofdbestuur en verbondsraad op pagina 8. Daarmee vormt deze Humanist met recht de voorbode van het kongres eind van deze maand.

De redaktie wenst degenen die in Hilversum present zullen zijn alvast vruchtbare discussies en een prettig verblijf toe.

overzicht van de aktiviteiten van het verbond in de jaren 1977-1978

Het hoofdbestuur van het Humanistisch Verbond hield zich in de jaren 1977 en 1978 in 41 vergaderingen bezig met alle belangrijke beleidsproblemen en ontwikkelingen, waarvan u hieronder een samenvatting aantreft. Door middel van korte verslagen van de HB-vergaderingen in Humanist kunnen de leden het werk van het HB op de voet volgen. Het hoofdbestuur heeft een aantal taken gedelegeerd aan afzonderlijke taakgroepen, die zich enerzijds bezig houden met de voorbereiding van beleidsvragen, die vervolgens aan het HB worden voorgelegd en anderzijds met de uitvoering van eenmaal goedgekeurd beleid. In alle taakgroepen hebben ook enige HB-leden zitting.

Uiteraard zit er in het takenpakket van het Humanistisch Verbond een zodanige continuïteit, dat dit verslag in hoofdzaak dezelfde onderwerpen vermeldt als het verslag over de vorige tweejaarlijkse periode. Toch zijn er ook aksentverschillen. Als belangrijkste aksentverschil kan worden genoemd, dat in deze periode meer dan voorheen aandacht is besteed aan het leggen van relaties met andere organisaties en het versterken van bestaande relaties. Die organisaties zijn: de belangrijkste niet-konfessionele politieke partijen, het FNV en de werkgeversorganisatie VNO, Humanitas, Amnesty International, de Vereniging voor Openbaar Onderwijs, de Vereniging voor Milieudefensie, enz. Met de overheid werd intensief contact onderhouden om standpunten van onze kant kenbaar te maken en om belangen van het verbond te behartigen.

In september 1978 werd een publieke verklaring uitgegeven over de onaanvaardbaarheid van de kernbewapening.

Verbandsraad

De verbondsraad kwam vijfmaal bijeen. Naast een uitvoerige gedachtenwisseling over het werk van het hoofdbestuur in de afgelopen maanden kwamen als belangrijkste onderwerpen aan de orde: humanistisch vormingswerk, perspectieven voor het wetenschappelijk werk, humanistisch vormingsonderwijs, publiciteit, problemen t.a.v. het besturen van HSHB-huizen en het Humanistisch Opleidingsinstituut.

(vervolg op pag. 6)

KOMMUNIQUE

Fundamenteel verschil van opvatting over de interne organisatie-structuur met name ten aanzien van de positie van de directeur, de heer Fiege, daarin, blijken zijn funktioneren in toenemende mate te belasten.

Onder volledige erkenning van zijn grote verdiensten voor het Verbond onder uitermate moeilijke omstandigheden, is daarom na zorgvuldige afweging van alle van belang zijnde factoren, in goed overleg overeenstemming bereikt over een regeling in het kader waarvan zijn dienstverband vóór het bereiken van de pensioengerechtigde leeftijd kan worden beëindigd en wel per 1 januari 1980.

Fiege blijft ten nauwste met ons humanisten verbonden, als iemand voor wie de verwerkelijking van zijn humanistische levensovertuiging in mens en maatschappij een zaak van de grootste betekenis is. Ook voor wat betreft de toekomst vertrouwen wij gaarne op fundamentele bijdragen daartoe van zijn kant.

Hoofdbestuur Humanistisch Verbond
Utrecht, 6 april 1979

58 miljoen Nederlanders en hun kerken

In aansluiting op heruitzendingen van de documentaire serie 58 miljoen Nederlanders en . . . zendt de NOS-televisie nog vijf programma's uit over de rol van de godsdienst in het leven van de Nederlanders. Als deze Humanist uitkomt zijn er inmiddels twee programma's uitgezonden. Op 1 mei volgt dan de derde aflevering over het geloof en het sociale vraagstuk in de 19e eeuw, gevolgd op 8 mei door een aflevering over de verzuiling terwijl dan op 15 mei de laatste aflevering wordt uitgezonden die handelt over de reactie op de verzuiling na 1945: eenheid, afbrokkeling, versplintering, hergroeperen en bezinnen. Nederland 1: 22.05 uur.

Verzekeringen II

In de rubriek „Oriëntatie” plaatsten wij 15 maart een bericht onder het kopje „Verzekeringen”.

Hierin citeerden wij het maandblad Kri dat stelde dat er sprake is van misleidende reclame in de advertenties van levensverzekeringsmaatschappijen die adverteren voor rechtshulpverzekeringen zonder te reppen over mogelijke gratis rechtshulp. Verbondsraadslid de heer Bijleveld wees ons erop dat dit bericht onvolledig is, daarom hierbij (met excuses) een aanvulling. De wet op de rechtsbijstand aan on- en minvermogenen biedt geen garantie voor onder alle omstandigheden gratis rechtshulp, terwijl de rechtsbijstandverzekering

wel alle kostenrisiko's dekt. Ook voor Nederlanders die in het buitenland problemen krijgen is geen hulp, laat staan kostenvergoeding te verwachten krachtens enige kosteloze voorziening.

VAKATURES

Bij Humanitas in Noord-Holland is een vakature voor een levensbeschouwelijke samenlevingsopbouwwerker. Inlichtingen: tel. 020-739444.

En HIVOS roept sollicitanten op voor de functie van vormingswerker. Inlichtingen tel. 070-882264.

De Stichting voor Gezinsverzorging en Gezinshulp „Humanitas” zoekt voor uitbreiding van haar team bestaande uit 12 leidsters nog twee collega's (m/v) om het groeiend aantal hulpaanvragen van vooral bejaarden op te kunnen vangen. Inlichtingen: Humanitas, tel. 070 - 469608.

Het hoofdbestuur van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs (VOO) zoekt gegadigden voor de functie van directeur (m/v) van het centraal landelijk bureau. Inlichtingen en sollicitaties aan: de heer Van Berkel, Amsterdamsestraatweg II in Muiden.

Begin 1978 werd de Stichting De Kleine Boer opgericht. Doel van de stichting is het ontwikkelen van verantwoorde landbouwmethoden en het verbeteren van de bestaansmogelijkheden van kleine boeren. De Kleine Boer richt zich momenteel nog geheel op een project in het Oost-Groningse Veele dat Roel en Josti van Duijn twee jaar geleden tegen de verdrukking in begonnen zijn. Het is de bedoeling dat dit bedrijf binnen afzienbare tijd op eigen benen komt te staan. Daarvoor voert de stichting actie om de benodigde gelden bij elkaar te krijgen. Steun is mogelijk door geld te lenen of te schenken aan de stichting, onder zelf te bepalen voorwaarden. Inlichtingen: Stichting De Kleine Boer, p/a Erik Jurgens, Mozartkade 13 in Amsterdam. Of telefonisch: Gerard de Bruijn en Roos Kroon, 020 - 365061.

over namen gesproken

Oplettende lezers – en ik hoop natuurlijk, dat al mijn lezers oplettend zijn – zullen zich misschien bij het lezen van enkele voorgaande cursiefjes een beetje verbaasd hebben afgevraagd: „Waar hééft ze 't nu ineens over!” Dat kwam dan, omdat het stukje te lang was en er een paar regels moesten uitvallen, waardoor het verhaal een wat onverwachte en soms voor mijzelf ook onbegrijpelijke wending kreeg.

Zo had ik in het stukje over „mijn dode” de verwondering uitgesproken, dat de twee dames, die zich een aantal jaren geleden als leden van onze bejaardenclub kwamen melden, al veertig jaar bij elkaar op de trap woonden, veel lief en leed samen gedeeld hadden en elkaar desondanks nog steeds met „mevrouw” en „u” aanspraken. Die zin was eruit gevallen, de volgende zin: „en dat in een tijd, dat iedereen alleen maar een voornaam schijnt te hebben”, was blijven staan.

Nu is dat allemaal niet zo belangrijk, maar ik schreef dat stukje in een tijd, dat ik door de ziekte van mijn man net in aanraking kwam met een paar facetten van de psychotherapie en bij wat ik daar meemaakte, was het echt zo, dat er bij mij als buitenstaander wel eens het oprechte verlangen opkwam, om nu eens gewoon „dokter” te zeggen tegen een arts of „meneer” of „mevrouw” tegen een ander soort therapeut, die dan ook meteen bij de eerste kennismaking Ans tegen mij zeiden en die naam bij het volgende gesprek prompt vergeten bleken te zijn. Ook dat nog.

Bepaald spookachtig vond ik het ergens, waar mijn man tijdelijk was opgenomen. Daar heetten de therapeuten „begeleiders”. Ze waren allemaal nog vrij jong. Tegen mij zeiden ze keurig „mevrouw” en ze waren bijzonder hartelijk en meelevend voor me. Ik heb erg veel steun aan ze gehad, maar het duizelde me van de Ankies, de Tinekes, de Jannen, de Jopen en de Fransen. Ook de patiënten hadden geen achternaam meer. 't Zal beslist wel ergens goed voor zijn, maar die grauwe onpersoonlijkheid deed me toen ontzettend luguber aan. Ik vergiste me dan ook herhaaldelijk, ofschoon ik erg goed namen kan onthouden.

„Dag Bert,” zei ik eens, toen ik op bezoek kwam, tegen de jongeman aan de bali. We maakten even een praatje, maar toen ik wegliep, dacht ik: „Verhip, dat is Bert niet, dat is Joost.” Ik nauwgezet terug: „Sorry Joost, dat ik Bert tegen je zei, maar ik zag het niet zo gauw.” De jongeman glimlachte breed: „Ik ben Jack, maar 't is niet erg hoor!” „Wat had jij?” vroeg mijn man, „ik hoorde je zo lachen op de gang.” „Noem me voortaan maar Repelsteeltje,” zei ik, „dat is tenminste weer eens wat anders.” Maar hij voelde er niets voor en daarom blijf ik net als vroeger, doodgewoon

Ans

Humanist

Eindredakteur: Hes van Huizen
Gedrukt op kringloop-papier bij
Brouwer Offset b.v., Utrecht.
Redaktie-adres:
Humanistisch Verbond,
Oude Gracht 152, 3511 AZ Utrecht
of Postbus 114, 3500 AC Utrecht.
Telefoon: 030 - 31 81 45.
Abonnementsprijs voor niet-leden:
f 20,- per jaar t.n.v. Humanistische
Pers, postgiro 58, Utrecht.

op weg naar 'n humanistische school?

De humanistische beweging heeft altijd principieel gekozen voor de ontmoetings-school. In het onderwijs moeten de verschillende levensovertuigingen elkaar kunnen ontmoeten. Daardoor kan worden voorkomen dat leerlingen eenzijdig in één bepaalde levensovertuiging worden opgevoed. Zij leren zelf bewust te kiezen als er iets te kiezen valt. Die keuzemogelijkheid is afwezig als de school levensbeschouwelijk is verzuild. Maar diezelfde keuzemogelijkheid is niet vanzelfsprekend aanwezig als de school openbaar of bijzonder neutraal is.

Men kan pas spreken van een door de school geboden levensbeschouwelijke keuzemogelijkheid als onder andere het humanistisch vormingsonderwijs (hvo) wordt aangeboden.

Verzuiling

Sommigen vinden dat het hvo in het openbaar en het bijzonder neutraal onderwijs herzuiling betekent. Die opvatting berust op een misverstand. De humanistische beweging heeft zich altijd principieel tegen de verzuiling uitgesproken. Soms werd en wordt zij wel eens gedwongen eraan mee te doen omdat humanisten anders geheel buiten de boot zouden vallen. Maar haar streven is er altijd op gericht geweest te ontzuilen. Dat betekent: de levensovertuiging niet onnodig als indelingsmaatstaf gebruiken in onderwijs, gezondheidszorg, welzijnswerk e.d. Maar je komt bij het ontzuilen twee soorten misverstanden tegen. De ene houdt in dat de enige vorm van ontzuilen neutraliseren zou zijn: doen alsof de levensovertuiging helemaal geen rol meer zou spelen. Humanisten kiezen niet voor neutraliseren maar voor pluriform maken: de verscheidenheid van levensovertuigingen bewust tot uiting laten komen.

Levensovertuiging

Het andere misverstand houdt in dat de levensbeschouwelijke organisatie zelf een vorm van verzuiling zou zijn. De ontzuiling zou pas compleet zijn als het HV zichzelf zou opheffen. Vooral onder humanisten kom je die gedachtengang wel eens tegen. Juist individualistisch denkende mensen zien soms iedere vorm van organisatie als een aantasting van vrijheid. Gelukkig zijn anderen zich bewust van het feit dat vrijheid alleen maar kan bestaan dankzij (een bepaalde vorm van) organisatie. Humanisten zouden in Nederland nog steeds in onvrijheid leven (zoals in de meeste andere landen ter wereld) als er geen organisatie zou zijn die onze vrijheidsopvatting zou verdedigen en uitdiepen.

Vrijheid van levensovertuiging is niet een voor alle eeuwen gewaarborgde zekerheid, maar iets wat generatie op generatie bevochten worden moet. Het onderwijs speelt daarbij een belangrijke rol. Juist door de ontmoeting der levensovertuigingen kan het vrije denken ook van jonge mensen worden ontwikkeld. Maar dan moet er wel een organisatie zijn die ervoor zorgt dat er wat te ontmoeten valt.

Humanistische school?

Het hvo-aanbod maakt het mogelijk dat de ontmoeting der levensovertuigingen niet afhankelijk is van het toeval dat sommige

leerkrachten humanist zijn of niet. Het maakt ook (doordat het gegeven wordt onder de inhoudelijke verantwoordelijkheid van het HV) dat het open staat voor democratische besluitvorming en representatief is voor een belangrijke geestelijke stroming. Het hvo, dat dit schooljaar aan zo'n 10.000 leerlingen wordt gegeven, bevordert het zelfstandig denken op levensbeschouwelijk gebied en maakt een aparte humanistische onderwijszuil overbodig. Maar wat doet nu de overheid? Die stelt dit hvo feitelijk achter bij het godsdienstonderwijs! Godsdienstopleidingen op universiteiten en lerarenopleidingen worden zwaar gesubsidieerd, zo niet de hvo-opleidingen. Godsdienstonderwijzers ontfangen vaak hun rechtspositie aan het bijzonder onderwijs, hvo-geveden zitten zonder rechtspositieregeling en zijn afhankelijk van de goedwillendheid van gemeentebesturen of ze zelfs maar enige vergoeding krijgen! Het godsdienstonderwijs kan te-

rugvallen op gesubsidieerde studiecentra en begeleidingsdiensten, het hvo krijgt hiervoor geen cent!

Laatste kans

In feite straft de overheid onze keuze voor het openbaar onderwijs en beloont zij het kiezen voor bijzonder onderwijs. Geen wonder dat in onze kring de roep begint te klinken om met een humanistische onderwijszuil te beginnen. Het lijkt er op dat dat de enige methode is om in onderwijs-Den Haag serieus genomen te worden. Terwijl het roepen om nog meer verzuild onderwijs niet van de lucht is, wordt ons streven naar een ontmoetingsschool gefrustreerd door allerlei vormen van achterstelling. Het wordt de hoogste tijd dat PvdA, VVD en D'66 beseffen dat verdere onderwijsverzuiling dreigt als de voorstanders van ontmoetingsscholen achtergesteld blijven worden.

Wij blijven principieel voorstander van ontzuiling. Maar als de verzuiling ons feitelijk wordt opgedrongen om toch een levensbeschouwelijk vrij onderwijs mogelijk te maken, dan ligt de keuze niet meer bij ons maar in Den Haag. Het is te hopen dat minister Pais beseft dat wij met de rug tegen de muur staan.

Rob Tielman

STEUNFONDS PRAKTISCH HUMANISME

Paulus Buyslaan 23
in Amersfoort,
tel. 033 - 16474

GIRO 6168



De jaarlijkse „Maartactie” van het Steunfonds Praktisch Humanisme is weer van start gegaan. U weet wel de aktie waarin op het Nederlandse publiek een beroep wordt gedaan geld te geven voor het praktische werk van het Humanistisch Verbond.

Als men bepaalde idealen op grote schaal wil verwezenlijken, kan je het beste op zoveel mogelijk kleine schalen aan het werk gaan. Het Humanistisch Verbond heeft veel idealen en de realisering daarvan is **praktisch humanisme**. Het Steunfonds Praktisch Humanisme staat voor de opgave de financiële middelen bijeen te brengen, die onontbeerlijk zijn voor het in werkelijkheid omzetten van veel van de humanistische idealen.

De lezer van de Humanist zal hoogstwaarschijnlijk het informatiepakket van het Steunfonds hebben ontvangen (zo niet, dan kunt u het nog aanvragen!) met de foto van het meisje Astrid dat haar – hopelijk zinvol – leven nog bijna helemaal voor zich heeft.

Alle leden van het Humanistisch Verbond wordt traditiegetrouw hun volle medewerking gevraagd voor deze aktie.

Dit kan zijn in de vorm van financiële steun en/of het aanvragen van een aantal Maart-aktie-zendingen om daarmee in de eigen omgeving aan het werk te gaan. Ook hoopt het Steunfonds dat velen adressen willen doorgeven van hen die voor toezending van de aktiepapieren in aanmerking komen.

De leden van het Humanistisch Verbond wordt gevraagd alle steun aan het Steunfonds te geven, zodat het Steunfonds op zijn beurt het Humanistisch Verbond financiële steun kan geven.

Op allerlei wijzen is bekend gemaakt dat er een onderzoek gaande was naar de oorzaken van het niet verder groeien van het ledental van het Verbond. Het ondernemen van dit onderzoek berust op een kongresbesluit van 1977. Het is op de Universiteit van Utrecht bij de vakgroep Kultuur-sociologie uitgevoerd en ondergetekend heeft er de leiding van gehad. Daarnaast waren er de medewerkers; veel lof komt toe aan mevr. Y. Bommeljé. Het onderzoek is klaar en dezer dagen verschijnt het verslag. Dit laatste zal worden toegezonden aan de gemeenschappen, elke een exemplaar. Overigens is het te koop voor tien gulden. Op dit onderzoek is voorts een beleidsnota gebaseerd die op het kongres in Hilversum (26 en 27 mei aanstaande) wordt aangeboden en besproken.

Wat komt er nou uit zo'n onderzoek?

Het is een heel ander onderzoek geweest dan tot nu toe meermalen heeft plaatsgevonden. Dit waren onderzoeken waarbij werd getracht om personeelskenmerken te achterhalen en daarop met aanbevelingen in te spelen. De vragen waren in de trant van: wat staat u aan en wat niet, waarom zien we u wel of waarom niet, en waarom bedankt u eigenlijk. Daar werden dan nog weer allerlei verdere dingen omheen gevraagd. Dit is heel nuttig onderzoek geweest want daaruit weten we veel van de kenmerken – persoonlijke en sociale – van de gemiddelde humanist. Hij of zij is niet autoritair, om maar eens wat te noemen, en cultureel nogal progressief (bijvoorbeeld veel leden van de VPRO en de VARA). Maar waarom mensen nu wel lid worden of weer bedanken kwam er niet op bruikbare wijze uit. Bedankers en niet-bedankers bleken dezelfde kenmerken te hebben.

Daarom is nu een ander type onderzoek geprobeerd, waarbij mensen veel minder direkt werd gevraagd naar wat ze van dit en van dat vinden, maar waarbij er vrijer uitgepraat werd naar aanleiding van een aantal kernvragen. Hierdoor kwam de culturele achtergrond wat sterker naar voren en bleek niet alleen opnieuw dat humanistisch denkers tot een progressief cultureel milieu behoren, maar dat daarin ook overwegend gedacht wordt dat een Humanistisch Verbond overbodig is. Dáárom denkt men al spoedig dat er veel aan het Verbond mankeert en dáárom blijft het beeld van het Verbond nogal vaag, zelfs binnen de eigen kultuurkring, zoals bij vorig onderzoek al was gebleken. Het belangrijke is daarom niet wat men precies zegt dat er aan het Verbond mankeert of wat er vaag is, maar dat men in de meest eigen kultuurkring al zegt dat het overbodig is.

Geen wonder dan dat het in het verleden steeds moeilijk is gebleken om vast te stellen waarom mensen (uit bepaalde kring) wel en waarom mensen (uit diezelfde kring) niet lid worden, of waarom ze weer weglopen. Het is nu eenmaal een kultuurkring, waarin overwegend gedacht wordt dat de mensen vanzelf wel een uitgewerkte levensbeschouwing hebben en vanzelf wel een uitgewerkte en evenwichtige opvatting hebben over ethiek (het behoren). Dat

ONDERZOEK-WICHERS:

Waarom het aantal sneller stijgt dan h

maakt het Verbond dan uiteraard overbodig. Eveneens wordt er overwegend gedacht dat een belangenbehartiging voor buitenkerkelijken wel een leuk idee kan zijn, maar eveneens eigenlijk overbodig, omdat de kerk geen belangrijke overlast meer kan aandoen in de samenleving en men daar dus weinig meer van te vrezen heeft.

Welnu, als het zó ligt – want milieu of kultuurkring is een sterke faktor – dan is het een betrekkelijk toeval wie er uit dat milieu of uit die kring (als minderheid) toch nog bij zo'n Humanistisch Verbond gaat en wie niet. De meesten dus niet; en de situatie betekent verder dat de grens tussen wel toetreden en niet-toetreden een open grens is. De mensen blijven zó maar aan de niet-kant staan of komen er gemakkelijk weer te staan.

Echt wat dieper overtuigden zijn er dus maar betrekkelijk weinig. Als men daar wat aan wil doen dan moet er niet gezocht worden in de sfeer van de meest voor de hand liggende aantrekkelijkheden en on-aantrekkelijkheden: de moeilijke woorden, de moeilijke onderwerpen, gezwaai met titels, enzovoort. Het is allemaal waar dat dat niet goed is binnen het Verbond als het voorkomt, maar daar zit het hem niet in. Het zoeken in deze richting heeft ook nooit geholpen. Wat nu geprobeerd moet worden is de gehele kultuurkring aan te pakken en zo mogelijk om te buigen.

Tot die kring behoren een aantal kranten en enkele omroepverenigingen. Merken wij veel van publiciteit over en weer, en vooral dat die kranten en omroepen het Verbond opnemen in wat er regelmatig wordt genoemd? Nee, ook bij de sterkste humanistische kranten en omroepverenigingen wordt de kerk voortdurend wél genoemd maar het Verbond niet.

Tot het milieu behoort een aantal organisaties die speciale punten van humanisme bevorderen; vaak heel goed, maar ook wel eens (wat het Verbond betreft) te ongekorrigeerd. We denken aan punten als abortus, homofilie, euthanasie, strafrechtervorming vrijere relatiebemiddeling, enzovoort. Is er bij die organisaties besef dat men deelaspekten bewerkt van een groter humaniseringspatroon? Het denken is ook in dit opzicht algemeen dat – nadat een bepaald punt gemaakt is – alles gemaakt is of dat anders alleen het volgende deel-humanisme aan de orde is. Het grote patroon wordt nauwelijks gezien en er is vaak – ook van het Verbond uit – te weinig samenspel.

Op het vorige kongres van het Humanistisch Verbond Alkmaar en omstreken stellen naar de redenen waarom het Verbond niet in stand houdt met de toenemende onkerkelijken. Het werd toen door het hoofdbestuur o.a. niet konform dit voorstel tot een onderzoek. Nu zijn we twee jaar verder en is het Humanistisch Verbond naderende kongres voltooid. Het Humanistisch Verbond resultaten en konklusies van dit rapport. Het Humanistisch Verbond met name de ontwikkelingsmogelijkheden van de Humanist van 15 mei 1979. Het Humanistisch Verbond aan de beleidsmaatregelen waarin

Met andere woorden, er moet in de komende jaren in de progressieve kultuurkring en elders veel gepraat en overlegd worden om het Verbond ertussen te krijgen. Daarmee moet geleidelijk aan het idee verdwijnen onder humanistisch denkende buitenkerkelijken dat men „verder niks” is, of gewoon als iedereen is”, of „van ieder het zijne”.

Het idee zou meer post moeten vatten dat men bezig is een geheel andere identiteit te verkrijgen dan de vroegere christelijke en dat dit best als zodanig naar voren gebracht, doordacht en erkend mag worden, omdat het een kulturfaktor is van en voor de volgende generaties. Wij zijn niet meer integraal het christelijke Nederland van vorige generaties en zullen dit vermoedelijk steeds minder zijn. Dit mag toch door-dacht worden en blijken! Wij moeten hier in het algemeen waarschijnlijk geen Gijsens en Khomeiny's meer als grote bazen.

Maar telkens zullen we niettemin nog steeds geestelijke vrijheid te verdedigen hebben, zo niet thuis met Gijsens dan in de wijdere wereld met de Khomeiny's. Wie zou het op den duur nog willen, nadat hij het christelijke als volkomen verouderd heeft ervaren, dat hij of zij er nog steeds meer wordt geïdentificeerd? Dat zou een nogal onwaardige houding zijn voor de eigen waardigheid van de nieuwe identiteit, alsmede voor wat daar aan geestelijke verzorging en aan ethisch onderwijs uit voortvloeit.

Uit het onderzoek komt nog meer naar voren dat z'n weg gevonden heeft naar de beleidsnota voor het kongres. Daarbij is belangrijk de organisatiegraad, waar het Verbond het als democratische instelling mee moet doen. Een organisatiegraad kan worden bepaald door om te beginnen eens

buitenkerkelijken het Verbond groeit

**Humanistisch Verbond in 1977 diende de
een voorstel in meer onderzoek in te
redental van het Verbond geen gelijke
kelijkheid in Nederland. Dit voorstel
genomen en op het kongres werd
besloten.**

**Onderzoek in het aangezicht van het
voordbestuur heeft op grond van de
port een beleidsnota opgesteld over
heden van het HV in de nabije toe-
tal de redactie nog aandacht wijden
zeze nota uitmondt.**

te kijken naar wat het ruimste publiek is, dat wordt bediend. Zo kunnen politieke partijen bij verkiezingen hun ruimste publiek bepalen, en dan blijkt dat de vaste partijleden nooit meer zijn dan enkele procenten (2 tot 10) van dat ruimste publiek. Zo werkt een partij in een democratische (niet een diktatoriale!) situatie nu eenmaal, en zo werken veel organisaties van publiek belang in de democratie. Voor het Humanistisch Verbond, zo wijst de ervaring uit ¹⁾ beloopt het ruimste publiek ongeveer 20% van de volwassen Nederlandse bevolking. Die twintig procent zijn ongeveer 1,8 miljoen mensen en dan leveren 15.000 leden een bedroevende organisatiegraad op. Deze is nog niet één procent.

Geen wonder dan dat de bestuurskracht van het Verbond hier en daar te wensen overlaat, zodat er ook niet meer uit kan komen. Geen wonder dat het altijd knokken geblazen is om weer een ziekenhuis open te breken of om sommige gemeenten en scholen te interesseren voor vormingsonderwijs. Geen wonder, dat er zich zo talrijke ongunstige wisselwerkingen aan het Verbond voltrekken. Het niet genoemd worden van hiervoor hoort erbij, maar ook dat je mensen tegenkomt die je zeggen dat het niks uithaalt of je nu wel of niet bij het Verbond gaat, enzovoort. Van deze dingen gaat een ontmoedigende werking uit die moet worden doorbroken.

En daar zijn, behalve de al genoemde organisaties uit de progressieve kultuurkring ook politieke partijen belangrijk bij. En verder de overheid. Hierbij gaat het niet alleen om de verdere verkrijging van be-

voegdheden voor het Verbond, maar bij de politieke partijen ook om die partijen als zodanig, althans als zij niet konfessioneel zijn. Want ook binnen de niet-konfessionele partijen ontbreekt vaak het inzicht in het essentieel democratische (en daardoor kwetsbare) karakter van het Verbond.

Het Verbond heeft dus, behalve een wil tot, ook een grote behoefte aan samenspel met de partijen. Te vaak is het binnen de partijen nog zo van: of de kerken of (soms liever nog) met niks meer. Het Verbond als best een stelletje aardige doorzeurders krijgt dan alleen nog een kapje van het brood mee. Het besef moet doordringen dat er iets veel interessanter aan de hand is in Nederland. Dit is dat de levensbeschouwelijke veelvuldigheid van het land (vaak pluriformiteit geheten) mede de zeer moderne identiteit omvat van een humanisme dat niet georganiseerd is rondom zaken als heil en waarheid, die eigenlijk altijd een organisatiegraad van 100% vergen. Vandaar de behoefte aan verzuiling van het verleden, waar het Verbond van binnen uit dus niet aan mee hoeft te doen. Vandaar de mogelijkheid tot taakverdeling en democratisch samenspel die er voor niet-konfessionele partijen met het Verbond bestaat. Humanisme vergt geen eigen zuilenpartij.

Bij de resultaten van het onderzoek en de konklusies daaruit was er één van heel direct belang voor de gemeenschappen. Deze is dat ook in de gemeenschapsbesturen vermoedelijk vaak onvoldoende wordt onderkend hoe kwetsbaar een lidmaatschap van het Verbond in beginsel is. In het licht van het gangbare kultuurpatroon bezien kunnen mensen immers niet zo goed geen lid zijn als wel. Met andere woorden: een lidmaatschap schermt niet af tegen het algemene gevoelens dat het Verbond eigenlijk niet zo nodig is. En als het dan maar even tegenvalt, zijn veel mensen vlug weer weg. Bij het onderzoek werd opgemerkt dat veel gemeenschappen hun nieuwe leden volledig de gelegenheid geven om zo weer weg te wezen. Dit gebeurt uiteraard op een onopzettelijke wijze. Het geschiedt vooral door de nieuwe leden die niet op een bijeenkomst voor nieuwe leden komen, ook niet te bezoeken. En in 't algemeen door weinig of geen nazorg te verschaffen. Allicht is het zo dat men op deze wijze meehelpt aan het handhaven van een flink doorstroomcijfer van leden. Als het Verbond niet zo nodig hoeft, weinig nieuw aangemelden moeten dan wel nodig. Waarschijnlijk moet er dus een herbezinning komen op de opvang van nieuwe leden. Daarbij moet bedacht worden, dat elke vermindering van de doorstroom in de situatie van ledenstilstand van de laatste jaren meteen groei betekent. Die groei kan grotere bestuurskracht worden en vervolgens weer verdere groei.

Zie hier enkele resultaten, of wellicht beter konklusies uit de resultaten van het onderzoek. Het verslag telt ongeveer 140 bladzijden in een boekje van 17 x 22 cm. Daar zijn de bijlagen bij inbegrepen. Het verslag zelf is ongeveer 70 bladzijden. In de bijlagen is eveneens de beleidsnota voor het kongres 1979 opgenomen.

Bestellingen, voor de prijs van f 10,- bij het Centraal Bureau (gironrekening 58 t.n.v. Humanistische Pers). A.u.b. vermelden: Rapport „Hum. en Buitenk.”

A. J. Wichers

IHEU ZOMERSCHOOL

In de week van 8 tot en met 13 juli organiseert de IHEU een zomerschool in de Internationale School voor Wijsbegeerte te Amersfoort.

Internationale humanistische vorming kan op drie gebieden in een behoefte voorzien:

1. Als plaats voor informatie-uitwisseling en discussiecentrum
2. Als manifestatie van de humanistische levensstijl en centrum voor gedragsvorming.
3. Als startmotor voor cultureel-maatschappelijke activiteiten

Voor deze eerste cursus is als thema gekozen: „Het individu in de Maatschappij”.

Aan de orde zullen komen onderwerpen als de grenzen van de staatsmacht, de eigen verantwoordelijkheid van het individu, hoe tolerant zijn wij, leven met min-

derheden, wezen en functie van de 'privacy', de rechten van de mens: wens en werkelijkheid. Door middel van inleidingen, discussies, rollenspellen, e.d. zullen deze thema's verder worden uitgewerkt.

Gehoopt wordt een groep van dertig actief geïnteresseerden uit Nederland, België en Duitsland bij elkaar te kunnen brengen. De voertalen zullen dan ook Duits en Engels zijn (spreekvaardigheid in ten minste één taal is een vereiste, terwijl passieve kennis van de andere taal noodzakelijk is).

In dit eksperimentele stadium zullen jongeren in de leeftijd 25-35 voorrang krijgen.

Belangstellenden kunnen zich richten tot het secretariaat van de IHEU, Oudegracht 152, Utrecht (tel. 030 - 312155). De deelnemerskosten, exclusief reiskosten, zullen ongeveer f 300 bedragen.

1. Dit is de ervaring bij de geestelijke verzorging in de bestaande diensten, waar die in de ziekenhuizen (die betrekkelijk nieuw is) zich bij lijkt aan te sluiten. Het is ook de ervaring bij vormingsonderwijs. Dat haalt 60% op openbare scholen, welke 1/3 zijn van alle scholen.

vervolg pagina 1

samenvatting verslag van het hoofdbestuur over de jaren 1977 en 1978

Gemeenschappen

Een viertal kleine gemeenschappen, die geen levensvatbaarheid meer hadden, t.w. Brunssum/Heerlen, Hogeland, Winschoten en Zandvoort werden opgeheven. Daartegenover werden drie nieuwe gemeenschappen opgericht in 's-Hertogenbosch, Lelystad en Zoetermeer, waarmee het aantal gemeenschappen eind 1978 op 63 kwam. De gemeenschappen richtten zich op de uitvoering van een omvangrijk en veelzijdig werkprogramma, waarbij opgemerkt moet worden, dat er overal behoefte is aan méér mensen, die een taak op zich willen nemen. Een geheel nieuw punt van aandacht voor de besturen van de gemeenschappen was het deelnemen aan het plaatselijk overleg in het kader van het gedecentraliseerd welzijnsbeleid.

Dat blijkt een zeer tijdrovende en moeilijke materie te zijn, waarvan in 1978 nog geen resultaten zichtbaar werden. Het contact en overleg met de besturen van de gemeenschappen in gewestelijke vergaderingen vond regelmatig voortgang.

Jongeren

Eind 1977 werd een begin gemaakt met het leggen van kontakten met jonge leden, waaruit in 1978 een landelijke jongerenwerkgroep ontstond, die een eigen werkprogramma ging ontwikkelen.

Ledenverloop

Het ledental steeg in deze periode met bijna 1000 tot 15.404. Er werden 3701 nieuwe leden ingeschreven en 2725 moesten weer worden afgevoerd, waarvan 369 door overlijden. Uit deze cijfers blijkt duidelijk, dat het aantal bedankjes veel te hoog is. Wij zullen aan de oorzaken daarvan veel aandacht moeten besteden. Van het totale ledenbestand is 17% jonger dan 40 jaar en 49% ouder dan 60 jaar. De ledenwerfing geschiedde in hoofdzaak via onze radio- en t.v.-uitzendingen.

Socrates

Vanuit onze afdeling voor wetenschappelijk werk werd, na een lange voorbereiding in de gemeenschappen van het verbond, een konferentie gehouden over het thema: „De betekenis van de faktor arbeid voor de zingeving aan het bestaan”.

De overige activiteiten van de stichting Socrates, t.w. colleges aan de universiteiten te Leiden en Utrecht en de T.H. te Delft, alsmede de uitgave van het driemaandelijks tijdschrift Reken-schap, vonden normale voortgang.

Publiciteit

Een speciale taakgroep voor de publiciteit van het verbond kwam maandelijks bijeen. De uitvoering van veel goede ideeën moest blijven liggen omdat er geen funktionaris beschikbaar was, die daarvoor kon zorgen. Een belangrijke activiteit, die wel kon worden uitgevoerd was het regelmatig voeden van de pers, alsmede enkele wat kleinere projecten zoals het verbeteren van de etalage van het Erasmushuis.

Humanist

Elke veertien dagen bleef dit blad voor alle leden de taak vervullen, die daaraan is toegedacht: op een duidelijke en stimulerende wijze aan de lezers kenbaar maken wat er in het HV wordt gedaan en gedacht.

In deze periode was er enige wisseling van redakteuren. Met name Wim Jungman wist in 1978 met zijn vakbekwame aanpak van alle kanten veel waardering te oogsten.

Radio en televisie

Onze radio- en t.v.-uitzendingen bleven beide jaren onze activiteit waarmee wij het grootste publiek bereikten: gemiddeld 230.000 luisteraars en 340.000 kijkers en waarop wij, zowel van binnen als van buiten het verbond de meeste reacties ontvingen. In het patroon van onze t.v.-uitzendingen werd vanaf sept. 1978 een belangrijke wijziging gebracht omdat wij gelegenheid kregen op elke zondagavond om half negen, precies tussen de sport en het nieuws, vijftien minuten-uitzendingen te brengen, waarmee wij een aanzienlijk groter kijkerspubliek bereiken. Tenslotte mochten wij ons eind 1978 verheugen over het besluit van de minister om met ingang van 1 april 1979 onze zendtijd te verdubbelen.

Vormingswerk

Een belangrijk deel van de aandacht van het vormingswerk volwassenen is in de verslagperiode besteed aan het geven van trainingen, die inzicht

moesten geven in het leiden van groepen. Voorts vonden eenmaal per twee maanden bijeenkomsten plaats met de leidsters van humanistische vrouwen-groepen, werd een omvangrijke reeks discussiebijeenkomsten georganiseerd over verschillende hoofdstukken van Humanistisch Perspektief en vond in het voorjaar van 1978 een reeks discussiebijeenkomsten plaats met het oog op de gemeenteraadsverkiezingen.

Intussen blijft het tot ontwikkeling brengen van een goed programma humanistisch vormingswerk met volwassenen een zaak, die nog zeer veel aandacht zal vragen.

Samenlevingsopbouw

De enige samenlevingsopbouwfunctionaris in dienst van het HV, werkzaam in het Rijnmondgebied, voerde een programma uit, waarmee de bijdrage vanuit het HV aan de samenlevingsopbouw duidelijk en goed gestalte kreeg. Ons grootste probleem hier ligt in het feit, dat het HV altijd nog slechts één zo'n funktionaris ter beschikking heeft. En we hebben er veertien nodig.

Humanistisch

Vormingsonderwijs (HVO)

Deze activiteit van het verbond blijft groeien: in 1977 werd op 163 scholen aan 4700 leerlingen HVO gegeven, in 1978 werd dit 238 scholen en 7800 leerlingen. Voor de uitvoering van dit werk is een omvangrijke groep mensen beschikbaar als vormingsleid(st)ers, leden van plaatselijke/regionale werkgroepen HVO en één landelijk funktionaris, die alles moet begeleiden. Ook voor deze tak van dienst is uitbreiding van de landelijke staf dringend noodzakelijk, met name omdat steeds blijkt, dat er nog veel meer scholen belangstelling hebben voor HVO, dan thans kunnen worden bediend.

Geestelijke verzorging

Onze vrijwillige plaatselijke geestelijke verzorging ziet zich geplaagd in een beter werkklimaat dan voorheen wel eens het geval is geweest: van vele kanten is er een toenemende belangstelling en waardering voor vrijwillige hulpverlening. Daarin vervult de humanistische geestelijke verzorging een geheel eigen plaats, waar door enige honderden vrijwilligers gestalte aan wordt gegeven. Naast de individuele

benadering wordt thans ook gewerkt aan het ontwikkelen van groepswerk als een vorm van geestelijke hulpverlening.

Ook dit werk moest vele jaren door één funktionaris worden geleid. Gelukkig kwam begin 1979 een subsidie in zicht, waarmee een begin kan worden gemaakt met de opbouw van een staf van enige mensen, die zich gaat werpen op deze zeer essentiële dienstverlening aan de Nederlandse samenleving.

De humanistische verzorging in zieken- en bejaardenhuizen komt geleidelijk aan tot ontwikkeling. Reeds lang was het HV in deze huizen aanwezig met vrijwillige ziekenbezoek(st)ers. Gezien de hoge eisen die t.a.v. dit werk moeten worden gesteld aan opleiding en beschikbaarheid is het beleid van het HV erop gericht dit werk zoveel mogelijk te laten verrichten door opgeleide beroepskrachten. De financiën daarvoor moeten komen uit de begrotingen van de huizen zelf, die overigens een bijdrage voor deze post ontvangen uit de vergoedingen van de ziekenfondsen, uiteraard voor zover het ziekenhuizen betreft. Het blijkt een uiterst moeizaam karwei om de besturen en direkties van instellingen te overtuigen van de noodzaak om humanistische geestelijke begeleiding in het totale verzorgingspakket op te nemen. Een instelling, die deze noodzaak wel inzag was de HSHB, die eind 1978 gelden beschikbaar stelde voor de aanstelling van een landelijke funktionaris, speciaal voor de ontwikkeling en begeleiding van de humanistische geestelijke verzorging in humanistische bejaardentehuizen. Daarmee wordt de hoogst noodzakelijke verlichting geboden aan de enige funktionaris, die vanuit het HV tot dusver met deze taak was belast. Het aantal raadslieden, dat eind 1978 in functie was, voor een groot deel in deeltijdfuncties, bedroeg 42.

De omvang van het korps geestelijke raadslieden voor militairen bleef gehandhaafd op negentien terwijl ook hier het aantal deelnemers aan de humanistische verzorging toenam tot 6500 dienstplichtige militairen plus een groeiend aantal beroepsmilitairen. Hoewel de dienst in de praktijk ervaart hoe noodzakelijk dit werk is, brengt op een andere plaats binnen het Ministerie van Defensie een commissie een rapport uit, die alle geestelijke verzorging in vredetijd als „problematisch” aanduidt. Het vraagt uiteraard weer extra aandacht van onze dienst een dergelijke aanval op te vangen.

Naast de talrijke bijeenkomsten en persoonlijke gesprekken verricht deze dienst zijn werk door het uitgeven van een jaarboekje, in 1977 over het thema „Arbeid” en in 1978 over „Terreur en Terrorisme”, alsmede door het maandblad Ego. Het humanistisch vormingscentrum voor militairen, het Coornherthuis te Driebergen ontving in

1978 ruim 1800 deelnemers aan de gebruikelijke driedaagse kursussen.

Het aantal raadslieden in de inrichtingen van justitie kon flink worden uitgebreid van veertien eind 1976 tot één-entwintig eind 1978, waarvan enkelen in deeltijdfuncties. Het bureau van de dienst werd verplaatst van Amersfoort naar Utrecht. Het werk ontwikkelde zich bevreemdend.

Humanistisch Opleidingsinstituut (HOI)

Nadat per 1 jan. 1977 de bekostiging van het HOI door het rijk was ingegaan kon in de afgelopen twee jaar onder gunstige omstandigheden worden gewerkt aan de opbouw van een goed humanistisch opleidingsinstituut. Er werd een geschikt pand gevonden in Culemborg. Het aantal kursisten bedroeg eind 1978: 120 (eind 1976: 76). De voornaamste taak van het HOI is te zorgen voor goed geschoolde krachten ten behoeve van de verschillende werkteerren voor geestelijk werk van het HV.

Internationaal werk

Hoewel de International Humanist and Ethical Union (I.H.E.U.) een zelfstandige internationale organisatie is besteden wij hier in het verslag van de HV er toch graag enige aandacht aan. Het bureau is gevestigd in het Erasmushuis en vanuit het HV wordt een aanzienlijke bijdrage geleverd aan het functioneren van de IHEU. Een belangrijke gebeurtenis in het werk van de IHEU was het grote, vierjaarlijkse kongres dat in de zomer van 1978 in Londen werd gehouden en waarop de problematiek van de arbeid het centrale thema vormde. Intussen blijven geldzorgen een goede ontplooiing van de internationale stem van het humanisme ernstig hinderen.

Personeel

Rechtstreeks in dienst van het HV zijn eind 1978 vierendertig mensen, waarvan 13 funktionarissen en 21 mensen met een administratieve of huishoudelijke taak, waarvan een aantal in deeltijdfuncties. Buiten de begroting van het verbond werken vervolgens nog 86 mensen bij de diensten geestelijke verzorging bij justitie, bij defensie, in zieken- en bejaardenhuizen en bij het HOI.

Steunfonds Praktisch Humanisme

Het steunfonds bleef een aanzienlijke en onmisbare bijdrage leveren in de financiering van het op een breed publiek gerichte, praktisch werk van het verbond. In 1977 werd f 420.000,- beschikbaar gesteld en in 1978 f 450.000,-.

Jan de Leede

RADIO
ZONDAGS HILVERSUM 2
VAN 9.30 - 10.00 UUR

6 mei
ONVOLTOOID VERLEDEN TIJD
Hoe lang moeten we ons de oorlog blijven herinneren?
Samenstelling: Piet Brinkman.

13 mei **JEUGDBESCHERMING**
Het welzijn van het kind staat centraal op de algemene vergadering van Humanitas.
Een programma over jeugdbescherming in ontwikkeling.
Samenstelling: Piet Brinkman en Riëtte Kuin.

TELEVISIE

ZATERDAG 5 MEI 1979, NEDERLAND 2, 23.10 UUR

Een organisatie in beweging, maar wat doen ze eigenlijk. Rob Tielman, de voorzitter praat met 4 actieve humanisten over de verschillende werkteerren.

Zo komt met Kees Roza de problematiek van de niet huwelijkse relatie ter sprake, vertelt de humanistisch geestelijk raadvrouw Heleen Goldschmidt-Viehoff over haar werk, Rutger Engelhardt legt uit wat het HIVOS in de derde wereld doet en tenslotte praat Rob Tielman met Janine Roedema over de snelle ontwikkeling van het humanistisch vormingsonderwijs op de openbare lagere scholen.

BEDANKT VOOR AL UW DROMEN!

In twee nummers van „Humanist” vroeg ik u om mij uw dromen of ervaringen met betrekking tot dromen toe te sturen. Dit in verband met een serie radioprogramma's, die ik aan het maken was.

Inmiddels zijn de vier programma's klaar en als u dit leest wellicht ook al uitgezonden. Aan uw reacties (ongeveer 35 brieven) heb ik bij de samenstelling van het programma veel gehad, ook al zijn ze niet direct te beluisteren in de programma's zelf.

Ik had u zo graag allemaal opgezocht of eventueel persoonlijk geschreven, maar dit blijkt onmogelijk te zijn. Daarom moet het op deze manier: heel veel dank voor alle moeite en durf om, soms heel persoonlijke, ervaringen aan mij toe te sturen. Heel misschien is er een mogelijkheid om in een later stadium (augustus-september) in een apart programma dieper op enkele reacties in te gaan. Uiteraard zal ik het materiaal dat u mij verschaft niet zonder overleg met u, verwerken.

Van de vier in april uitgezonden radioprogramma's zijn cassette-bandjes verkrijgbaar. Inlichtingen postbus 114, Utrecht.
Nogmaals, heel veel dank.

Jetske Mijs, medewerkster
radio Humanistisch Verbond

aangenaam kennis te maken

Frits Bolkestein

Hoewel hij vooral bekend is als VVD-buitenland-specialist in de Tweede Kamer zou Frits Bolkestein in het hoofdbestuur toch vooral ruimte willen vinden voor zijn kulturele belangstellingssfeer. Kultuur heeft in onze kring wel eens onvoldoende aandacht, hopelijk kan hij als literator daaraan iets doen.

Adri in 't Hout-Borgers

Als (weggaand) voorzitter van de H.V.-gemeenschap Rotterdam en (hopelijk blijvend) voorzitter van de Humanitas-afdeling in dezelfde stad, brengt Adri in 't Hout-Borgers veel plaatselijke ervaring in het landelijk bestuur. Bovendien blijkt ook hier de samenwerking met Humanitas door te zetten.

Fine de Leeuw-Mertens

Gezien haar VARA-verleden ligt het voor de hand dat de belangstelling van Eemnes' burgemeester Fine de Leeuw-Mertens in het hoofdbestuur vooral uitgaat naar de zich snel ontwikkelende radio- en televisiedienst.

Cor de Ronde

Het zou ons niet verbazen als Brielle's burgemeester Cor de Ronde als (weggaand) voorzitter van de Vereniging voor Openbaar Onderwijs belangstelling zou hebben voor de onderwijsportefeuille in het hoofdbestuur. In ieder geval brengt hij als eerder HB-lid veel bestuurlijke ervaring met zich mee.

Jan Bijleveld

Een belangrijke reden om Jan Bijleveld voor de Verbondsraad kandidaat te stellen is dat hij (naast de vele andere functies die hij in het verleden vervuld heeft) momenteel voorzitter is van de H.S.H.B., zodat in hem ook dit deel van de humanistische beweging in de raad vertegenwoordigd is.

Ed Goldstein

Het is een goede gewoonte dat oud-hoofdbestuursleden hun ervaring ter beschikking blijven stellen aan het H.V. bijvoorbeeld in de vorm van een lidmaatschap van de Verbondsraad, zoals in dit geval Ed Goldstein gelukkig doet.

Ben van Hoey

Als functionaris van Humanitas, bestuurslid van HIVOS en vertegenwoordiger van het H.V. bij de Nationale Commissie Ontwikkelingssamenwerking belichaamt Ben van Hoey de groeiende samenhang in de humanistische beweging zoals die ook in de Verbondsraad tot uiting komt.

Loes Vonhoff-Luyendijk

Als lid van de Omroepraad, de Commissie Open School, van de VVD-fractie voor de Eerste Kamer en oud-hoofdbestuurslid is haar verwachte inbreng in de Verbondsraad ongetwijfeld van grote betekenis.



Bert Hubert

Bert Hubert is kandidaat voor de Verbondsraad. Hubert is oud-Hoofdbestuurslid van het HV en werkzaam als plaatsvervangend griffier van de Tweede Kamer en lid van de VVD.



Anne Vondeling

Als voorzitter van ABAL vormt hij een toekomstige verbindinglijn tussen verbondsraad en de ontwikkelingssamenwerking. Zijn Europese en overige politieke activiteiten vormen een extra aanbeveling voor zijn lidmaatschap van de verbondsraad, omdat in de samenstelling van die raad de brede maatschappelijke oriëntatie van het HV duidelijk wordt.



GEMEENSCHAPPEN

Gemeenschap Oss

In Oss zal op dinsdag 8 mei a.s. de algemeen voorzitter Rob Tielman spreken over het onderwerp:

„De toekomst van het humanistisch verbond in Brabant”.

Plaats: zaal 9 van de Lievekamp schouwburg te Oss (zijingang bij de bibliotheek), aanvang 20.15 uur.

Dit is voor het eerst sinds vele jaren dat de gemeenschap Oss weer een openbare bijeenkomst houdt. Een mooie gelegenheid voor alle H.V.-leden in Noord-Oost Brabant!

Jongerendag

Op 6 mei zal in Groningen een jongerendag plaatsvinden dat als thema zal hebben: „Zoeken naar je levensovertuiging en wat doe je ermee”.

Deze kennismakingsdag begint om half elf en eindigt om een uur of zes met de mogelijkheid van een uitloop, dwz eventueel 's avonds gezamenlijk eten. Inlichtingen: T. Jagersma 050 - 255196.

psychologie en mensbeeld

● Psychologie en mensbeeld is de titel van een pasverschenen boekje, dat de voordrachten bevat van een cursus, die de Internationale School voor Wijsbegeerte enige tijd geleden organiseerde. We vinden hierin een beschrijving van het mensbeeld, zoals dit in een vijftal verschillende stromingen in de psychologie naar voren komt plus een samenvattend kommentaar. Voor humanisten belangwekkend studiemateriaal. (Uitg. Ambo, 114 blz., f 16,50).